

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

3 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 55

05-10-2021 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

വ്യവസായ സൗഹൃദാന്തരീക്ഷം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നടപടി

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
<p>ശ്രീമതി ദെലിമ, ശ്രീ വി കെ പ്രശാന്ത്, ഡോ സുജിത് വിജയൻപിള്ള, ശ്രീ. കെ .ഡി .പ്രസേനൻ</p>		<p>Shri. P. Rajeeve (നിയമം, വ്യവസായം, കയർ വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>	
<p>(എ)</p>	<p>സംസ്ഥാനത്ത് നിലനിൽക്കുന്ന വ്യവസായ സൗഹൃദാന്തരീക്ഷം കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണ്; വിശദമാക്കുമോ;</p>	<p>(എ)</p>	<p>വ്യവസായ സൗഹൃദാന്തരീക്ഷം ഒരു പ്രത്യേക നയമായി സർക്കാർ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തെ വ്യവസായാന്തരീക്ഷം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും, വ്യവസായ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും അവ സുഗമമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനും വേണ്ട നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് തന്നെ തുടങ്ങിവെച്ചിരുന്നു. 2018-ൽ നടപ്പിലാക്കിയ 'കേരള നിക്ഷേപം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കലും സുഗമമാക്കലും നിയമം', 2019-ലെ 'കേരള സൂക്ഷ്മ - ചെറുകിട - ഇടത്തരം വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ സുഗമമാക്കൽ നിയമം' എന്നിവ ഈ ഉദ്ദേശത്തോടെ നടപ്പിലാക്കിയ നിയമനിർമ്മാണങ്ങളാണ്. വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ വിവിധ വകുപ്പുകൾ നടത്തുന്ന പരിശോധനകൾ സുതാര്യമാക്കുന്നതിനും ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി കെ-സിസ് (Kerala-Centralised Inspection System) എന്ന ഓൺലൈൻ കേന്ദ്രീകൃത പരിശോധനാ സംവിധാനം സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അഞ്ച് വകുപ്പുകളെ സംയോജിപ്പിച്ചാണ് കേന്ദ്രീകൃത പരിശോധനാ സൗകര്യം ഒരുക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഫാക്ടറീസ് ആൻഡ് ബോയിലേർസ് വകുപ്പ്, തൊഴിൽ വകുപ്പ്, ലീഗൽ മെട്രോളജി വകുപ്പ്, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ പരിശോധനകൾ കേന്ദ്രീകൃതമായിപോർട്ടലിലൂടെ നടത്തും. പരിശോധനക്ക് ശേഷം അത് സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട് 48 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ കെ-സിസ് പോർട്ടലിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കും. സംസ്ഥാനത്തു സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷകളിന്മേൽ സമയബന്ധിതമായി അനുമതികൾ</p>

ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും, നിക്ഷേപകരുമായി സജീവ ബന്ധം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും, സംസ്ഥാനത്തെ ഉയർന്ന സാമ്പത്തിക സാധ്യതകളുള്ള മേഖലകളിലേക്ക് നിക്ഷേപങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി 'കേരളാ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് പ്രമോഷൻ & ഫസിലിറ്റേഷൻ സെൽ' (KIPF) സർക്കാർ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിവിധ വകുപ്പുകളിലെ ഉന്നത ഉദ്യോഗസ്ഥർ മേൽപ്പറഞ്ഞ സെല്ലുകളിൽ അംഗങ്ങളാണ്. സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ വകുപ്പുകൾ സംരംഭകർക്ക് ലഭ്യമാക്കേണ്ട അനുമതികൾക്കായുള്ള അപേക്ഷകൾ സമയബന്ധിതമായി തീർപ്പാക്കി- യില്ലെങ്കിൽ അത്തരം പരാതികൾ പരിഗണിക്കുന്നതിനും അവ സമയബന്ധിതമായി പരിഹരി- ക്കുന്നതിനും ജില്ലാടിസ്ഥാനത്തിലും സംസ്ഥാനതലത്തിലും നിയമ പിന്തുണയുള്ള പരാതി പരിഹാര കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിലേക്കായി സർക്കാർ 2021 ലെ കേരള വ്യവസായ ഏകജാലക ക്ലിയറൻസ് ബോർഡുകളും വ്യവസായ നഗരപ്രദേശ വികസനവും (ഭേദഗതി) ഓർഡിനൻസ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയുണ്ടായി. സംസ്ഥാനത്ത് വ്യവസായ നടത്തിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമങ്ങളിലും ചട്ടങ്ങളിലും കാലഹരണപ്പെട്ടതും യുക്തിരഹിതവുമായ ഏതെങ്കിലും വ്യവസ്ഥകൾ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആയത് പഠനം നടത്തി വ്യക്തമായ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അടങ്ങിയ റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്നതിന് മുന്നംഗ വിദഗ്ദ്ധ സമിതിയെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. NUALS വൈസ് ചാൻസലറുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിലുള്ള പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റി വ്യവസായ സമൂഹവും, വിവിധ വ്യവസായ അസ്സോസിയേഷനുകളുമായും കൂടിയാലോചനകൾ നടത്തി അവരുടെ പരാതികളും നിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. സംസ്ഥാനത്ത് വ്യവസായിക നിക്ഷേപം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലവിലുള്ള വ്യവസായസംരംഭകരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും അവരുടെ നിക്ഷേപ അപേക്ഷകൾക്ക് എന്തെങ്കിലും വകുപ്പുതല കാലതാമസം ഉണ്ടെങ്കിൽ പരിഹരിക്കാനുമായി ജില്ലാതലത്തിൽ 'മീറ്റ് ദി മിനിസ്റ്റർ' പരിപാടി വിജയകരമായി നടത്തിവരികയാണ്. ബഹു. വ്യവസായ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിമാർ, വിവിധ വകുപ്പു മേധാവികൾ എന്നിവരുടെ സാന്നിധ്യത്തിലും നടത്തുന്ന ഈ പരിപാടിയിൽ വ്യവസായ സംരംഭകരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പല പ്രശ്നങ്ങൾക്കും പരിഹാരം

		<p>കാണുവാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 10 ജില്ലകളിൽ ഇതിനോടകം തന്നെ 'മീറ്റ് ദി മിനിസ്റ്റർ' പരിപാടി നടത്തുകയുണ്ടായി. അവയുടെ തുടർനടപടികൾ വിവിധ സർക്കാർ ഏജൻസികളുമായി ഏകോപിപ്പിച്ചു നടത്തിവരുന്നു .</p>
(ബി)	<p>നീക്ഷേപകരുടെ പരാതി പരിഹരിക്കാൻ സിവിൽ കോടതിയുടെ അധികാരമുള്ള നിയമ പരിഹാര സമിതി രൂപീകരിക്കാൻ നിയമ പ്രാബല്യ നൽകിയിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ പ്രസ്തുത സമിതി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ;</p>	<p>(ബി) ഉണ്ട്. നീക്ഷേപകരുടെ പരാതി പരിഹരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടു കൂടി സിവിൽ കോടതിയുടെ അധികാരമുള്ള ജില്ലാ/സംസ്ഥാന പരാതി പരിഹാര കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുന്നതിലേക്കായി സർക്കാർ 2021 ലെ കേരള വ്യവസായ ഏകജാലക ക്ലിയറൻസ് ബോർഡുകളും വ്യവസായ നഗരപ്രദേശ വികസനവും (ഭേദഗതി) ഓർഡിനൻസ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസ്തുത ഭേദഗതി ഓർഡിനൻസ് പ്രകാരം വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനോ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിനോ വിപുലീകരിക്കുന്നതിനോ വൈവിധ്യവൽക്കരിക്കുന്നതിനോ ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിനോ വിവിധ സംസ്ഥാനനിയമങ്ങൾക്കു കീഴിൽ ആവശ്യമായ ക്ലിയറൻസുകളോ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളോ ലൈസൻസുകളോ പെർമിറ്റുകളോ അനുമതിയോ അതിന്റെ പുതുക്കൽ ലഭിക്കുന്നതിനോ അതിന് ആനുഷംഗീകമായ ഏതെങ്കിലും കാര്യത്തിനോ വേണ്ടി അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ച ഒരാൾക്ക് പ്രസ്തുത നിയമപ്രകാരം ടി കമ്മിറ്റി വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ള സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നുണ്ടെന്ന് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും അപ്രകാരമുള്ള ആളുകളുടെ പരാതി കാര്യക്ഷമമായ രീതിയിൽ പരിഹരിക്കുന്നതിനും മതിയായതും ന്യായമായതുമായ കാരണങ്ങൾ കൂടാതെ സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ സേവനം നൽകുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുകയോ കാലതാമസം വരുത്തുകയോ ചെയ്യുന്ന ഒരു നിയുക്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനെതിരേ നടപടി സ്വീകരിക്കുവാനും ജില്ലാ/സംസ്ഥാന പരാതി പരിഹാര കമ്മിറ്റികൾക്ക് അധികാരം നൽകുന്നതിനു വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.</p>
(സി)	<p>പരാതി പരിഹാരത്തിനു പുറമേ വ്യവസായം തുടങ്ങാനും നടത്താനും വേണ്ട നിയമസഹായവും പ്രസ്തുത സമിതി വഴി നൽകാനുദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടോ;</p>	<p>(സി) ഉണ്ട്. നീക്ഷേപകരുടെ പരാതി പരിഹരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടു കൂടി സിവിൽ കോടതിയുടെ അധികാരമുള്ള ജില്ലാ/സംസ്ഥാന പരാതി പരിഹാര കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുന്നതിലേക്കായി സർക്കാർ 2021 ലെ കേരള വ്യവസായ ഏകജാലക ക്ലിയറൻസ് ബോർഡുകളും വ്യവസായ നഗരപ്രദേശ വികസനവും (ഭേദഗതി) ഓർഡിനൻസ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസ്തുത ഭേദഗതി ഓർഡിനൻസ് പ്രകാരം വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനോ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിനോ വിപുലീകരിക്കുന്നതിനോ വൈവിധ്യവൽക്കരിക്കുന്നതിനോ</p>

		<p>ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിനോ വിവിധ സംസ്ഥാനനിയമങ്ങൾക്കു കീഴിൽ ആവശ്യമായ ക്ലിയറൻസുകളോ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളോ ലൈസൻസുകളോ പെർമിറ്റുകളോ അനുമതിയോ അതിന്റെ പുതുക്കൽ ലഭിക്കുന്നതിനോ അതിന് ആനുഷംഗികമായ ഏതെങ്കിലും കാര്യത്തിനോ വേണ്ടി അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ച ഒരാൾക്ക് പ്രസ്തുത നിയമപ്രകാരം ടി കമ്മിറ്റി വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ള സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നുണ്ടെന്ന് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും അപ്രകാരമുള്ള ആളുകളുടെ പരാതി കാര്യക്ഷമമായ രീതിയിൽ പരിഹരിക്കുന്നതിനും മതിയായതും ന്യായമായതുമായ കാരണങ്ങൾ കൂടാതെ സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ സേവനം നൽകുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുകയോ കാലതാമസം വരുത്തുകയോ ചെയ്യുന്ന ഒരു നിയുക്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനെതിരേ നടപടി സ്വീകരിക്കുവാനും ജില്ലാ/സംസ്ഥാന പരാതി പരിഹാര കമ്മിറ്റികൾക്ക് അധികാരം നൽകുന്നതിനും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.</p>
(ഡി)	<p>സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഷിഫ്റ്റിട്ടുള്ള ധനസഹായ പദ്ധതികളെക്കുറിച്ച് വിശദമാക്കാമോ?</p>	<p>(ഡി) സംസ്ഥാനത്ത് വ്യവസായ നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി വിവിധ സാമ്പത്തിക സഹായ പദ്ധതികളും മറ്റു പദ്ധതികളും DIC, KSIDC, KINFRA മുഖേന ആവിഷ്കരിച്ച് തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു. ആയതിന്റെ വിശദാംശം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. DIC • സംരംഭക സഹായ പദ്ധതി • നാനോ ഗാർഹിക സംരംഭകർക്കുള്ള പലിശ സബ്സിഡി • ചെറുകിട യൂണിറ്റുകൾക്ക് നൽകുന്ന മാർജിൻ മണിഗ്രാന്റ് • പ്രവർത്തനരഹിതമായ എം.എസ്.എം.ഇ. യൂണിറ്റുകളെ പിന്തുണക്കാനുള്ള പദ്ധതികൾ • വ്യവസായ ഭദ്രത കൂടാതെ കോവിഡ് രണ്ടാം തരംഗത്തെ തുടർന്ന് വ്യവസായത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങളുടെ ഭാഗമായി, COVID-19 സമാശ്വാസ പദ്ധതി എന്ന പേരിൽ ഒരു ദുരിതാശ്വാസ പാക്കേജ് ഈ സർക്കാർ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാക്കേജിൽ വ്യവസായ വാണിജ്യധയറക്ടറേറ്റ് വഴി നടപ്പിലാക്കുന്ന Scheme for interest Subvention on term Loan and Working Capital Loan(വ്യവസായഭദ്രത), സംരംഭക സഹായ പദ്ധതി(ESS), ചെറുകിട യൂണിറ്റുകൾക്ക് നൽകുന്ന മാർജിൻ മണിഗ്രാന്റ് പദ്ധതി, നാനോ യൂണിറ്റുകൾക്കുള്ള പലിശഇളവ് പദ്ധതി എന്നിവയിൽ കൂടുതൽ ഇളവുകൾ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. KINFRA • ബഹുനില ഫാക്ടറി കെട്ടിട സമുച്ചയം, കാക്കഞ്ചേരി, മലപ്പുറം • ഐ.ടി/ഐ.ടി അധിഷ്ഠിത കെട്ടിട സമുച്ചയം-പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖല, കിൻഫ്ര ഫിലിം & വീഡിയോ പാർക്ക്,</p>

തിരുവനന്തപുരം • കൊച്ചി-ബാംഗ്ലൂർ വ്യവസായ
 ഇടനാഴി • പെട്രോ കെമിക്കൽ പാർക്ക്, എറണാകുളം
 • ഡിഫൻസ് പാർക്ക്, ഒറ്റപ്പാലം • സ്പെസസ്
 പാർക്ക്, ഇടുക്കി. • മെഗാ ഫുഡ് പാർക്ക്, പാലക്കാട് •
 ഇലക്ട്രോണിക്സ് മാനുഫാക്ചറിംഗ് ക്ലസ്റ്റർ, കാക്കനാട്,
 എറണാകുളം. • കിൻഫ്ര വ്യവസായ പാർക്ക്,
 മട്ടന്നൂർ • ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് റൈസ് ടെക്നോളജി പാർക്ക്,
 ആലപ്പുഴ & പാലക്കാട്. KSIDC ചെറുകിട,
 ഇടത്തരം വ്യവസായങ്ങൾക്കു
 കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി. കുറഞ്ഞ പലിശ നിരക്കിൽ
 (നിലവിൽ 8.75% -10.75%) 10000 ലക്ഷം രൂപ
 വരെ വായ്പയായി നൽകി വരുന്നു. ഓരോ ആറു
 മാസത്തിന്റേയും അവസാനം കുടിശിക
 ഇല്ലായെങ്കിൽ പലിശ നിരക്കിൽ അര ശതമാനം
 വരെ (ബാങ്കിയുള്ള മുതലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ)
 വീണ്ടും കുറവ് നൽകി വരുന്നു. കൂടാതെ, ഈ
 പ്രൊജക്റ്റുകളിൽ പ്രമോട്ടർമാർ കൊണ്ടുവരേണ്ട
 വിഹിതം 50% വരെ അൺസെക്യൂർഡ് വായ്പയായി
 കൊണ്ടുവരാൻ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രത്യേക
 പരിഗണനാ വിഭാഗത്തിലുള്ള പ്രൊജക്റ്റുകളിൽ
 വായ്പ - ഇക്വിറ്റി അനുപാതം 1.5:1 വരെ അധിക
 ഈ ഇല്ലായെയും വായ്പ - ഇക്വിറ്റി അനുപാതം 2:1
 വരെ 1.5:1 യ്ക്ക് മുകളിലുള്ള തുകയ്ക്ക് അധിക
 ഈടോടുകൂടിയും വായ്പ നൽകി വരുന്നു. മറ്റു
 പ്രൊജക്റ്റുകൾക്ക് ഇത് യഥാക്രമം 1:1 ഉം 1.5:1 ഉം
 ആണ്. ഭക്ഷ്യസംസ്കരണം, കാർഷികാധിഷ്ഠിത
 വ്യവസായങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായം
 നൽകുന്നതിന് നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾക്ക്
 വിധേയമായിട്ടുള്ള പ്രത്യേക പരിഗണനയും
 കെഎസ്ഐഡിസി നൽകി വരുന്നുണ്ട്. മാത്രമല്ല
 കോവിഡ് മഹാമാരി ബാധിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ
 വ്യവസായങ്ങൾക്കും, കോവിഡ് 19 സമാശ്വാസ
 പദ്ധതി പാക്കേജ് അനുസരിച്ച്
 പ്രവർത്തനമുലധനത്തിനായി കുറഞ്ഞ പലിശ
 നിരക്കിൽ ഹ്രസ്വകാല വായ്പകൾ, തിരിച്ചുവരുന്ന
 പ്രവാസികൾക്ക് പ്രത്യേക സോഫ്റ്റ് ലോൺ പദ്ധതി,
 പ്രത്യേക ഒറ്റത്തവണ തീർപ്പാക്കൽ പദ്ധതി, വായ്പാ
 തിരിച്ചടവിന് കൂടുതൽ സമയം നൽകൽ, ഒരു
 വർഷത്തേക്ക് പിഴപ്പലിശ ഒഴിവാക്കൽ, മൂന്നു
 മാസത്തേക്കുള്ള പലിശ ഒഴിവാക്കൽ, മൂന്നു
 മാസത്തേക്ക് കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി.യുടെ
 എസ്.ഡി.എഫ്.കളിലുള്ള യൂണിറ്റുകളുടെ വാടകയും
 പൊതു സൗകര്യ ചാർജ്ജുകളും ഒഴിവാക്കൽ, വിലയുടെ
 20% മുൻകൂർ അടവോടും ബാക്കി 80% അഞ്ചു
 വർഷം കൊണ്ട് പലിശ രഹിത അടവോടും കൂടി
 വ്യവസായിക വളർച്ചാ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്നും

അർഹരായ സംരംഭകർക്ക് ആവശ്യമായ ഭൂമി അനുവദിക്കൽ തുടങ്ങിയ ഇളവുകൾ കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി.യുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. മാത്രമല്ല, പുതിയ ഉത്പാദന വ്യവസായങ്ങൾക്ക് (MSME) കേരള സർക്കാരിന്റെ സംരംഭകത്വ സഹായ പദ്ധതി (ESS) പ്രകാരം 40 ലക്ഷം രൂപ വരെ സഹായധനം നൽകുന്നുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ